

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/20/1459

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	03.06.2020 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	22.04.2020
Teabevaldaja	Päästeamet aadress: Raua 2, 10124 Tallinn e-posti aadress: rescue@rescue.ee
Teabevaldaja vastutav isik	peadirektor
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 1 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike 3 alusel

- 1) teen vaideotsuse vaie rahuldada;
- 2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
 - a) selgitada välja mil viisil soovib vaide esitaja teabenõude täitmist ning väljastada dokumendid ulatuses, millele ei laiene AvTS § 35 lg 1 punkti 3¹ alusel kehtestatud piirang, juhul kui pole muud alust teabele juurdepääsu piirata.
 - b) kui Päästeamet keeldub jätkuvalt teabenõude täitmisest, siis viidata täiendavale keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist.
- 3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 12. juuni 2020

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Riigiasutus saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja esitas 14.04.2020 Päästeametile teabenõude, milles palus edastada veebilinki, mille kaudu oleks võimalik tutvuda Lääne-Eesti regionaalse kriisikomisjoni koosolekute protokollidega alates eriolukorra väljakuulutamise kuni tänaseni.
2. 15.04.2020 keeldus Päästeamet teabenõude täitmisest põhjusel, et soovitud teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 3¹alusel
3. Vaide esitaja leidis, et eeltoodud sätte alusel piirangu kehtestamine ei ole põhjendatud ning esitas Andmekaitse Inspektsioonile vaide

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Pöördusin 14.04.2020 Päästeameti poole teabenõudega, et mulle väljastataks veebiviide, kus saaks tutvuda Lääne-Eesti regionaalse kriisikomisjoni koosolekute protokollidega alates eriolukorra väljakuulutamise kuni tänaseni. Päästeamet vastas (kiri 15.04.2020 nr 7.3-1.5/4206-2), et vastavalt avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 3¹ on Lääne-Eesti regionaalse kriisikomisjoni koosolekute protokollid tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.

Rikkumine kahjustab minu õigust tutvuda avaliku teabega (PS § 44), kuna ma leian, et AvTS § 35 lg 1 p 3¹ ei ole kohane alus kõnealustele dokumentidele juurdepääsupiirangu kehtestamiseks ja AvTSis puudub selline alus, mis lubaks kõnealustele dokumentidele juurdepääsupiirangu kehtestada. AvTS § 35 lg 1 p 3¹ puudutab piirangut avalikustada andmeid vastava asutuse struktuuriüksuse ülesannete ja koosseisu, ametniku ja töötaja ning tema ülesannete kohta, kui sellise teabe avalikuks tulek ohustaks riigi julgeolekut või riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitset. Kriisikomisjonide protokollid ilmselgelt sedalaadi teabeks ei ole ja komisjoni koosseisud ning ülesanded on avalikustatud. Avalikustatud pole aga protokollid ja selle kohta, kas need protokollid on üldse koostatud ja dokumendiregistris registreeritud, Päästeameti veebilehe kaudu ei selgu. Küll on aga võib seda välja lugeda vastusest teabenõudele, kuna juurdepääsupiirang neile on kehtestatud.

Olen pöördunud selgitustaotlusega AKI poole ja saanud vastuse (22.04.2020 nr 2.1.-5/20/1369).

Soovin saada AKI hinnangut sellele, kas kõnealusele teabele juurdepääsupiirangu kehtestamise alus on seaduslik ja kui tegemist ei ole teabega, millele tuleks juurdepääsupiirang kehtestada, siis selle teabe avaldamist AvTS kehtestatud korras.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Päästeametile on 4.05.2020 laekunud Andmekaitse Inspeksiooni järelepärimine vaidemenetluses seoses Päästeameti poolt 15.04.2020 teabenõudele vastamisel. Päästeamet teatas teabenõudja Erasisikule, et Lääne-Eesti regionaalse kriisikomisjoni koosolekute protokollid on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.

Alljärgnevalt esitab Päästeamet oma seisukohad.

Hädaolukorra seaduse § 4 alusel moodustab Vabariigi Valitsus alaliselt tegutseva Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni, kuhu kuuluvad siseminister, asjassepuutuvate ministeeriumite kantslerid ja jõuametkondade juhid. HOS § 5 alusel on siseministri 06.06.2017 määrusega nr 23 „Regionaalsete kriisikomisjonide põhimäärus“ (edaspidi põhimäärus) moodustatud neli alaliselt tegutsevat regionaalset kriisikomisjoni (Ida-, Lõuna-, Lääne- ja Põhja-Eesti regionaalsed kriisikomisjonid). Põhimääruse § 3 kohaselt kuuluvad regionaalsesse kriisikomisjoni Päästeameti päästekeskuse juht, Politsei- ja Piirivalveameti prefektuuri juht, Häirekeskuse regiooni juht, Kaitseväe, Kaitsepolitsei, Keskkonnaameti, Keskkonnainspeksiooni, Maanteeameti, Terviseameti- ja Veterinaar- ja toiduameti esindaja, päästekeskuse valmisoleku büroo juhataja, samuti kohalike omavalitsusüksuste esindajad. Regionaalse kriisikomisjoni juht on päästekeskuse juht ja asejuht PPA prefektuuri prefekt. Komisjoni koosolekud protokollitakse, komisjoni teenindab tehniliselt kohalik päästekeskus, mis tagab mh koosolekute protokollimise ja protokollide säilitamise.

Põhimääruse § 2 kohaselt on regionaalse kriisikomisjoni ülesanneteks muuhulgas:

- 1) koordineerida täidesaatva riigivõimu asutuste piirkondlike struktuuriüksuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste kriisireguleerimisülesannete täitmist regioonis;*
- 2) teeb Vabariigi Valitsuse kriisikomisjonile ning asutustele ettepanekuid hädaolukordade ennetamise, hädaolukordadeks valmistumise, hädaolukordade lahendamise, elanikkonna turvalisuse tagamise ja elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldamise kohta regioonis;*
- 3) kinnitab regionaalsete ja kohalike omavalitsuste kriisireguleerimisõppuste kava;*
- 4) vaatab läbi komisjoni tegevuspiirkonda puudutavad hädaolukorra riskianalüüsid ja lahendamise plaanid.*

HOS § 2 kohaselt on kriisireguleerimine meetmete süsteem, mis hõlmab hädaolukorra ennetamist, hädaolukorraks valmistumist ja hädaolukorra lahendamist.

Vabariigi Valitsus kuulutas 12.03.2020 korraldusega nr 76 Eesti Vabariigi territooriumil välja eriolukorra ja määras eriolukorra juhiks peaministri. Peaminister määras 17.03.2020 korraldusega nr 38 eriolukorra tööde juhtideks Päästeameti päästekeskuste juhid.

Kriisikomisjonide tegevust reguleerivate õigusaktide kohaselt ei ole regionaalne kriisikomisjon Päästeameti struktuuriüksus, vaid riigi kriisireguleerimissüsteemi osana regioonid kohapeal kriisireguleerimisülesannete täitmist korraldavad asutusteülene komisjon, kuhu kuuluvad 11 riigiasutuse ning lisaks kohalike omavalitsusüksuste esindajad. Arvestades HOS § 3 sätestatut, mille kohaselt täidab häda- ja eriolukorra ajal iga asutus oma põhitegevusega seotud ülesandeid ning hädaolukordade lahendamisel kohustuvad asutused tegema koostööd ja pakkuma üksteisele abi, on regiooni tasandil just regionaalne kriisikomisjon see institutsioon, kus koostöö ja koordineerimine realiseeruvad. Kui põhimäärus sätestab, et kriisikomisjonide istungid toimuvad tavapärastel kord kvartalis, siis arvestades eriolukorra lahendamise intensiivset ajakava ning täidetavate kriisireguleerimisülesannete rohkust, on regionaalsed kriisikomisjonid kogunenud eriolukorra ajal vähemalt kord nädalas või tihemini.

Arusaadavalt on regionaalsetes kriisikomisjonides töödeldav teave ning infovahetus eriolukorra ajal võrreldes tavaolukorraga olnud tundlikuma ja ajakriitilisema iseloomuga.

Arvestades kriisikomisjoni koosseisu, töödeldakse kriisikomisjonis teavet eriolukorra lahendamisel võtmerolli omavate asutuse kriisireguleerimisülesannete ja –võimekuse kohta. Pidades silmas regionaalse kriisikomisjoni ülesandeid, on Päästeamet seisukohal, et komisjonides käsitletav teave ei ole avalikustamisele kuuluv teave ja Päästeamet tehniliselt komisjoni teenindava asutusena on kohustatud tunnistama teabe täies ulatuses asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks AvTS § 35 lg 1 p 3'1 alusel kui teabe sisejulgeolu tagamise ja riigikaitse korraldamise kohta, mille avalikuks tulek ohustaks riigi julgeolekut. Kriisireguleerimisülesannete lahendamise võimekus on oluline laiapindset riigikaitset ja sisejulgeolekut iseloomustav faktor, mille avalikustamine võib kahjustada riigi julgeolekut. Teabe, mis puudutab asutuste võimekust, samuti võimalikke kitsaskohti kriisireguleerimisülesannete täitmisel, ka riigikaitse ametikohtade jaotust, ettepanekuid kriisireguleerimissüsteemi parendamiseks, hädaolukorra lahendamiseks vajalikud varusid (eraldivõetuna käsitletav ka AvTS § 35 lg 1 p 6'2 sätestatud teabena), avalikustamine eriolukorras võimaldab vastavat teavet ära kasutada nii siseriiklikult kui ka kolmandate riikide poolt, kes võiksid olla huvitatud olukorra destabiliseerumisest riigisiselt või kasutades teavet ära infosõjas Eesti Vabariigi rahvusvaheliste huvide kahjustamisel.

Täiendavalt soovib Päästeamet rõhutada kriisikomisjoni iseloomu eraldiseisva seaduses sätestatud pädevusega kriisireguleerimise organina. Asjaolu, et komisjoni juhib päästkeskuse juht ning komisjoni teenindavaks asutuseks on määruse kohaselt kohalik päästkeskus, on korraldusliku iseloomuga ega muuda komisjoni alluvust. Kuna komisjonis töödeldakse teavet, mis käsitleb erinevate asutuste kriisireguleerimisülesannete korraldust, ei ole komisjonis töödeldava teabe omanikuks suures osas Päästeamet, vaid asjassepuutuv kriisikomisjoni kuuluv asutus. Seega eeldaks teabe avaldamine (sh osaliselt) ka asjaomaste asutuste nõusoleku saamist. Kuivõrd määruses on sätestatud Päästeameti ülesandeks koosolekute protokollimine ja säilitamine tagamine, on Päästeamet kriisikomisjoni protokollid kui Rahvusrhiivile olulised dokumendid otsustanud säilitamise eesmärgil registreerida Päästeameti dokumendihaldussüsteemis. Arvestades kehtestatud eriolukorda, selle raames täidetavaid täiendavaid ülesandeid ning sagenenud koosolekute tõttu suurenenud protokollide hulka, samuti Päästeameti pädevust, puudub Päästeametil võimekus ja seadusest tulenev pädevus analüüsida eriolukorra ajal protokollidesse kantud teiste asutuste teavet ning hinnata selle avalikustamise võimalikkust, mistõttu teabenõude täitmine nõuaks suuremahulist lisatööd ning Päästeameti sisemise töökorralduse muutmist eriolukorras. Kriisikomisjoni koosolekul kohalviibijatele on protokoll saadetud.

Kriisikomisjoni juhiks on päästkeskuse juht, kes on ühtlasi määratud peaministri poolt eriolukorra tööde juhiks. Hädaolukorra seaduse § 25 kohaselt annavad eriolukorra tööde juhid haldusaktidena korraldusi ning kohaldavad hädaolukorra seaduse § 26-33 sätestatud piiranguid, nt pannes isikutele peale erinevaid kohustusi, kehtestades viibimiskeelde. Vajadus eriolukorra meetmete kohaldamiseks selgub erinevate asutuste koostöös toimuvast infovahetusest, sh arutatakse avalikkusele suunatud meetmete kohaldamist kriisikomisjonis. Kohaldatavate piirangute teemaliste arutelude eelnev avalikustamine ei täida olukorra stabiliseerimise ja meetmete efektiivse kohaldamise eesmärki. Ka sisuliselt ei ole põhjendatud kriisiks valmisoleku meetmete avaldamine avalikkusele enne nende lõplikku otsustamist pädevate ametkondade poolt teadmata, kas meetmed üldse kehtestatakse.

Vastuseks esitatud küsimustele:

1. Päästeametile oli arusaadav teabenõude sisu.
2. Dokumendid on Päästeameti valduses ja tulenevalt eelpooltoodud selgitustest on Päästeamet registreerinud protokollid asutuse dokumendiregistris.
3. Puudus vajadus välja selgitada, kas teabenõudja soovib dokumente e-posti aadressile.
4. Tulenevalt eelpooltoodud selgitustest on piirang kehtestatud kogu dokumendile.
5. Päästeamet on ülal selgitanud, miks ei ole ka teabe osaline avaldamine võimalik.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Päästeamet teabevaldajana

AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave, mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida asutuse valduses olevaid dokumente.

Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt saab teabenõudele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras. Juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes.

AvTS § 5 lg 1 kohaselt on teabevaldajateks riigi ja kohaliku omavalitsuse asutused, kes saavad oma valduses olevale teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

Päästeamet on vastuses Andmekaitse Inspektsiooni järelepärimisele selgitanud, et häädaolukorra seaduse (HOS) § 4 alusel moodustab Vabariigi Valitsus alaliselt tegutseva Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni, kuhu kuuluvad siseminister, asjassepuutuvate ministriumite kantslerid ja jõuametkondade juhid. HOS § 5 alusel on siseministri 06.06.2017 määrusega nr 23 „Regionaalsete kriisikomisjonide põhimäärus“ (edaspidi põhimäärus) moodustatud neli alaliselt tegutsevat regionaalset kriisikomisjoni (Ida-, Lõuna-, Lääne- ja Põhja-Eesti regionaalsed kriisikomisjonid). Põhimääruse § 3 kohaselt kuuluvad regionaalsesse kriisikomisjoni Päästeameti päästekeskuse juht, Politsei- ja Piirivalveameti prefektuuri juht, Häirekeskuse regiooni juht, Kaitseliidu, Kaitseväge, Kaitsepolitsei amet, Keskkonnaameti, Keskkonnainspektsiooni, Maanteeameti, Terviseamet- ja Veterinaar- ja toiduameti esindaja, päästekeskuse valmisoleku büroo juhataja, samuti kohalike omavalitsusüksuste esindajad. Regionaalse kriisikomisjoni juht on päästekeskuse juht ja asejuht PPA prefektuuri prefekt. Komisjoni koosolekud protokollitakse, komisjoni teenindab tehniliselt kohalik päästekeskus, mis tagab mh koosolekute protokollimise ja protokollide säilitamise.

Isegi kui kriisikomisjon on eraldi haldusorgan ja seega ka iseseisvalt teabevaldaja, on antud juhul protokollide osas kriisikomisjoni teenindamise kohustus (protokollide koostamise ja säilitamise näol) pandud Päästeametile (kohalikule päästekeskusele). Analoogne olukord on näiteks Riigikogu ja Riigikogu kantseleiga, kus viimase ülesanne on tegeleda ka teabe haldamise, sh teabenõuete täitmisega.

Seega on kohalik päästekeskus loonud kõnealused protokollid avalikke ülesandeid täites ja on teabevaldajaks nimetatud protokollide osas. Ma ei saa nõustada Päästeametiga selles, et ta ei ole teabevaldajaks protokollid kantud teiste asutuste teabe osas (protokoll on koostatud avalikke ülesandeid täites). Siinkohal juhin Päästeameti tähelepanu sellele, et kui Päästeamet saab mingi dokumendi eraisikult või eraõiguslikult juriidiliselt isikult, kes ei ole teabevaldajad AvTS-i mõistes, on Päästeamet ka sellise teabe osas teabevaldajaks AvTS-i mõistes ning peab hindama, kas ja mille alusel on vajadus dokumentidele piiranguid kehtestada. Seda enam, et protokollidele tuleb piirang kehtestada nende loomisest alates. Ehk siis juba protokollid koostades ja registreerides peab olema Päästeametil selge, kas ja mis selles dokumendis on piiranguga teave.

Juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 punkti 3¹ alusel

Antud juhul on Päästeamet teavitanud vaide esitajat, et tema poolt soovitud dokumendile on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 punkti 3¹ alusel. Eeltoodud sätte alusel on teabevaldajad kohustatud tunnistama autusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe sisejulgeoleku tagamise, riigikaitsepoliitika kujundamise, riigikaitse korraldamise, sealhulgas riigi sõjalise kaitse planeerimise, ettevalmistamise ja juhtimise või riigisaladuse ja salastatud

välisteabe kaitse korraldamisega tegeleva teabevaldaja struktuuriüksuse ülesannete ja koosseisu, ametniku ja töötaja ning tema ülesannete kohta, kui sellise teabe avalikuks tulek ohustaks riigi julgeolekut või riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitset. Ehk siis eeltoodud sätte alusel saab kehtestada juurdepääsu piirangu töötajate andmetele ja nende ülesannetele. Samuti struktuuriüksuste ülesannetele, mille avalikustamine ohustaks riigi julgeolekut või riigisaladuse kaitset, mitte igasugusele sisejulgeolu tagamist ja riigikaitse korraldamist sisaldavale teabele.

Seaduse seletuskirja kohaselt on eelnimetatud punkti lisamist avaliku teabe seadusse põhjendatud järgnevalt: *Seoses rahvusvaheline julgeoleku olukorra muutumisega on juurdepääsupiirangu alused riigi julgeoleku tagamise seisukohalt üle vaadatud. Riigikaitse tõhusat korraldamist ning laiemalt riigi julgeoleku tagamist toetavad § 35 lõike 1 punktid 3–5, 6 ja 9. Samas ei lahenda need avaliku teabe seaduse §-st 28 tulenevat probleemi, et tingimusteta on avalik teave Kaitseministeeriumi ja Siseministeeriumi ning nende valitsemisala asutuste koosseisu kuuluva, samuti mujal riigisaladuse kaitse korraldamisega tegeleva personali kohta. /.../*

Avaliku teabe seaduse § 28 lõikes 1 sätestatud kohustusi ei täida teatud struktuuriüksuste puhul ka Politsei- ja Piirivalveamet. Politsei ja piirivalve seaduse § 4 lõike 5 kohaselt on Politsei- ja Piirivalveameti kriminaalpolitseiosakonna ja teabeturbebüroo struktuur ja teenistujate koosseis asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teave avaliku teabe seaduse tähenduses. Samas ei ole näiteks Kaitseministeeriumi valitsemisalale sellise erandi sätestamiseks olemas sobivat eriseadust. Pidades silmas eesmärki võimaldada Kaitseministeeriumil ja Kaitseväel riigi julgeoleku huvides andmeid personali kohta mitte avalikustada, oleks kõige otstarbekam kehtestada erand avaliku teabe seaduses. /.../

Juurdepääsupiirangu võib kehtestada andmetele teabevaldaja struktuuriüksuse ülesannete ja koosseisu ning ametniku ja töötaja ülesannete kohta. See hõlmab erinevaid avaliku teabe seaduse § 28 lõikes 1 nimetatud andmeid. Muu hulgas võimaldab see vajaduse korral tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks konkreetsete ametikohti täitvate isikute nimede, kontaktandmete ja ametijuhendite kõrval ka asutuse struktuuriüksuse põhimääruse, andmed täitmata ametikohtade kohta jms.

Eeltoodust tulenevalt ei saa eeltoodud sätte alusel kehtestada piirangut, mitte igasugusele riigi julgeolekut puudtavale teabele, vaid siiski vastavaid ülesandeid täitvate ametnike ning nende ülesandeid puudutavatele andmetele.

Tutvudes aga vaide esitaja poolt soovitud kriisikomisjoni protokollidega tuvastasin, et koosolekutest osavõtjate hulgas oli ka Kaitsepolitsei esindaja ning Kaitseväe ja Kaitseliidu esindajad, kelle andmed ei ole eelnimetatud sätte kohaselt avalikud. Seega eeltoodu sätte alusel protokollidele piirangu kehtestamine oli põhjendatud osas, mis puudutas eelnimetatud asutustest osavõtjate andmeid ning nende ülesandeid. Küll aga ei saa ma nõustuda Päästeameti seisukohaga, et eeltoodud piirang hõlmab kogu dokumenti. Tulenevalt AvTS § 38 lg-st 2 kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, millele juurdepääsupiirang ei kehti.

Andmekaitse Inspeksioon nõustub Päästeametiga selles, et kuna teabenõudes soovitud protokollid sisaldavad osaliselt ka piiranguga teavet, siis selliseid dokumente dokumendiregistris (ka osaliselt) ei avalikustata ja neid saab küsida ainult teabenõude korras, mistõttu ei olnud võimalik vaide esitajale ka veebiviidet edastada. Samuti ei kohusta seadus neid protokolle veebilehel avalikustama.

Teabenõude täitmisest keeldumine

Vaide esitaja on 14.04.2020 edastanud Päästeametile järgmise sisuga teabenõude: *Palun veebiviidet, kus ma saaksin tutvuda Lääne-Eesti regionaalse kriisikoosolekute protokollidega, alates eriolukorra väljakuulutamisest kuni tänaseni.* Siinkohal pean vajalikuks selgitada, et vaide esitaja ei pea teadma ega oskama hinnata, kas tema poolt soovitud dokumendid kuuluvad avalikustamisele või ei. Kuigi vaide esitaja soovis veebiviidet, on vaide esitaja pöördumisest sõnaselgelt arusaadav vaide esitaja soov nimetatud dokumentidega tutvuda. Kui teabenõuet ei

olnud võimalik soovitud viisil täita ehk siis soovitud dokumendid ei olnud veebilehel/dokumendiregistris avalikustatud, mille kaudu oleks võimalik dokumentidega tutvuda, siis oli Päästeametil kohustus tulenevalt AvTS § 15 lg-st 1 ja 2 selgitada teabenõudjale arusaadavalt teabele juurdepääsu korda, tingimusi ja viisi ning abistama tebanõudjat sobivamate võimalike juurdepääsuviiside välja selgitamisel.

Sisuliselt sama sätestab ka AvTS § 17 lg 7, et kui teabenõuet ei ole võimalik täita teabenõudja poolt soovitud viisil, valib sobiva viisi teabevaldaja konsulteerides võimaluse korral enne teabenõude täitmist teabenõudjaga. Kuna Andmekaitse Inspektsiooni hinnangul ei saa vaide esitaja poolt soovitud dokumentidele kehtestada AvTS § 35 lg 1 punkti 3¹ alusel juurdepääsupiirangut täies ulatuses, siis ei saa ma nõustuda ka Päästeametiga selles, et puudus vajadus selgitada, kas vaide esitaja soovib teavet oma e-posti aadressile või muul viisil.

Päästeamet on vastuses inspektsiooni järelepärimisele selgitanud: „*Arvestades kehtestatud eriolukorda, selle raames täidetavaid täiendavaid ülesandeid ning sagenenud koosolekute tõttu suurenenud protokollide hulka, samuti Päästeameti pädevust, puudub Päästeametil võimekus ja seadusest tulenev pädevus analüüsida eriolukorra ajal protokollidesse kantud teiste asutuste teavet ning hinnata selle avalikustamise võimalikkust, mistõttu teabenõude täitmine nõuaks suuremahulist lisatööd ning Päästeameti sisemise töökorralduse muutmist eriolukorras*“.

Andmekaitse Inspektsioon eeltooduga ei nõustu, kuna teabenõuetele vastamine on teabevaldaja seadusest tulenev kohustus ning antud juhul hõlmab teabenõue 6 protokollit, milles on kokku 49 lehekülge, millest igas protokollis ca 2 lehekülge on osavõtjate nimesid, siis ei ole kindlasti tegemist sellise mahuga, mis takistaks asutuse igapäevaste ülesannete täitmist.

Eeltoodust tulenevalt, et AvTS § 35 lg 1 punkti 3¹ alusel kehtestatud piirang ei kehti protokollidele täies ulatuses ning dokumendid ei ole asutuse veebilehel/dokumendiregistris avalikud ja teabenõudest nähtuvalt oli vaide esitaja sooviks dokumentidega tutvuda, siis selgitada välja, mil viisil soovib vaide esitaja teabenõude täitmist ning väljastada dokumendid ulatuses, millele ei laiene AvTS § 35 lg 1 punkti 3¹ alusel kehtestatud piirang. Juhul kui Päästeamet keeldub jätkuvalt teabenõude täitmisest, siis viidata täiendavale keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel